

Jednostka Strzelecka 4018 Gdańsk

Czyszczenie karabinka AK

Czyszczenie karabinka AK

Na świecie panuje powszechna opinia o niezawodności karabinka Automatycznego Kałasznikowa. Jest oczywiście prawdą, że przez rozwiązania konstrukcyjne ten popularny karabinek jest bardziej odporny na wymagającego użytkownika, niemniej właściwa konserwacja oraz dbałość o podstawowe narzędzie każdego żołnierza to przede wszystkim przedłużenie jego żywotności oraz większa pewność, że w tym najważniejszym momencie karabinek nie zawiedzie. Musimy pamiętać jednak, że karabinek AK to tylko narzędzie, psuje się i zacina jak każda inna broń. Tylko trochę rzadziej.

W pierwszej kolejności należy zaznaczyć, że karabinek powinien być wyczyszczony z nagaru (jest to spalony proch) oraz innych zanieczyszczeń po każdym użytkowaniu oraz strzelaniu. Głównym powodem jest to, że nagar w połączeniu z wodą stają się substancją, która bardzo szybko powoduje rdzewienie metalu. Oczywiście wszystko zależy od tego czy nasz karabinek jest oksydowany czy nie, ponieważ metal pokryty oksydą jest bardziej podatny na korozję, ale strzelając z różnych egzemplarzy AK, stwierdzam, że w Polsce większość AK jest oksydowana. Kolejnym powodem jest sama awaryjność broni, która zwiększa się po tym jak pozostawimy ją zanieczyszczoną (zatkany przewód gazowy, zapchany pazur wyciągu, zapchane prowadnice suwadła i najgorszy przypadek czyli skorodowana lufa). Ostatnim i najważniejszym powodem jest wpływ zanieczyszczeń na celność naszej broni.

Z powyższego wynika, że warto czyścić broń. Jednak także zbyt i przesadna dbałość o karabinek sprawia, że mimowolnie tracimy na jego celności. Jest to spowodowane tym, że po kilkuset strzałach gwint w lufie się dociera, kolejne pociski pozbawiają lufę opiłków metalu pozostawionych tam po obróbce w fabryce, a kumulujący się nagar uszczelnia gwint i lufę sprawiając, że zyskuje ona swój powtarzalny, średni punkt trafienia.

Gdzie w takim razie jest złoty środek dbałości o karabinek? Mówiąc w skrócie, można zawsze zastosować zasadę "karabinek służy do strzelania, a nie do czyszczenia". Oznacza to tylko tyle, że należy skupić się w codziennym użytkowaniu broni na jej ogólnym stanie, a w zależności od częstotliwości użytkowania raz na pół lub raz na rok przeprowadzać tzw. obsługę całościową czyli rozłożenie karabinka na części pierwsze oraz dokładne wyczyszczenie z zanieczyszczeń.

Jaki powinien być schemat czyszczenia karabinka AK? Odpowiedź na to pytanie powinniśmy zacząć od wypisania najważniejszych części składowych przeznaczonych do czyszczenia (kolejność od najważniejszego do najmniej istotnego elementu w celności, mechanice i sprawności kbk AK):

A	2015-08-12	Utworzenie dokumentu
Zm.	Data	Zakres

- lufa (odpowiada za celność karabinka, jest najważniejszym elementem, który powinien pozostawać jak najdłużej w dobrym stanie, jest także najdroższym elementem karabinka i wymiana jej na nowy egzemplarz powoduje, że na nowo trzeba przystrzelać broń)
- zamek (zamek z iglicą i pazurem wyciągu odpowiada za prawidłowe podanie do komory, uszczelnienie i odpalenie naboju oraz ekstrakcję łuski po strzale)
- prowadnice suwadła (zarówno te na szkielecie broni jak i na samym suwadle, odpowiadają za prawidłowy ruch suwadła podczas przeładowania się broni)
- mechanizm spustowy (odpowiada za prawidłową pracę języka spustowego oraz kurka)
- suwadło (szczególnie komora zamka odpowiada za prawidłowy obrót zamka i jego ruch w płaszczyźnie poziomej)
- przewód skośny (odpowiada za prawidłowy przepływ gazów do komory, a następnie rury gazowej)
- gwint na końcu lufy (tylko jeżeli używamy kompensatora lub innych mocowanych na gwincie urządzeń wylotowych)
- magazynek (bardzo często pomijany element, odpowiada za prawidłowe podanie naboju do komory naboju)

To są najważniejsze elementy, które w powyższej kolejności powinny być czyszczone podczas każdorazowego czyszczenia karabinka po strzeleniu. Czy reszta elementów nie musi być czyszczona? Według mnie nie musi. Tłok, rura gazowa, szkielet broni, sprężyna oporopowrotna to elementy, których zużycia w trakcie długoletniego użytkowania różnych karabinków AK nie stwierdziłem, a jeżeli nawet się zużywają to nie ma to większego wpływu na powtarzalność strzału. Czyszczę te elementy raz na rok i jest to wystarczające.

Czym czyścić karabinek AK

Potrzebujemy narzędzi oraz środków do czyszczenia, aby móc wyczyścić kbk AK. Poniżej lista przydatnych narzędzi do czyszczenia karabinka:

- sznur do lufy – najlepszy wynalazek do szybkiego czyszczenia lufy, nie czyści zbyt dokładnie gwintu, ale za to jest niezastąpiony w działaniach polowych, gdzie szybko trzeba przygotować lufę do ponownego działania, osobiście używam sznurów firmy Luszczyk lub OTIS
- szmata – niezawodna od lat, najlepsze i najtańsze szmaty to białe prześcieradła z wszelkiego rodzaju Lumpeksów
- mooltitool – najlepiej taki z płaskim śrubokrętem, którym w połączeniu z szmatą dojdziemy do niewielkich i wąskich miejsc z brudem, przydają się także kombinerki do wyciągania utkniętych w lufie lub komorze naboju łusek, sznurków, wyciorów, pakułów i szmat
- patyczki do uszu – przydają się do czyszczenia zakamarków w karabinku np. pazura wyciągu, mechanizmu spustowego

- rozwiertak do przewodu gazowego – tylko rozwiertak od zestawu kałacha lub podobny o średnicy 4,25mm
- szczotka mosiężna do 7,62mm oraz do strzelby kal. 12 razem z składanym wyciorem – pierwsza oczywiście do czyszczenia lufy, druga świetnie nadaje się do czyszczenia rury gazowej (jeżeli ktoś ją czyści), najlepszy jest wycior skręcany z kilku części ponieważ mieści się do każdego podręcznego zestawu czyszczenia
- przecieraki filcowe i adapter do przecieraków – bardzo dobrze narzędzie do dokładnego czyszczenia lufy, niemniej należy tak długo nimi czyścić, dopóki nie wyciągniemy po przejściu przez lufę czystego przecieraka

Rysunek 1 - Od prawej: adapter do przecieraków, przecieraki filcowe do kalibru 7,62mm, szmatka, wycior sznurowy firmy OTIS z przykręconą szczotką, skręcany wycior, szczotka do kal. 7,62mm, rozwiertak, szczotka do strzelby kal. 12, patyczki do uszu, moollitool

Środki do czyszczenia karabinka:

- najpopularniejsze środki do czyszczenia broni – Brunox, Balistol, Penetrator, McKenic itd. ważna sprawa by były tanie ponieważ będą najczęściej wykorzystywane, ich największą wadą jest szybkie parowanie, przez co nie nadają się jako środki konserwujące, jeżeli zamierzamy dużo strzelać, polecam kupić bańkę 5L i przelewać płyn do spryskiwacza do roślin/szyb, WD40 z braku lepszego środka też się nada ale, bardzo wysusza części kbk AK, a kałach mimo wszystko lubi trochę wilgoci
- środek do konserwacji – BreakFree, Olej Milfoam Forrest itd. gdy odstawiamy swoją broń na dłuższy czas lub wiemy, że będzie musiała przejść przez ciężkie warunki zanim oddamy pierwszy strzał (np. patrol zimą z powrotami do ciepłego wozu, ulewny deszcz itd.) to warto broń zakonserwować
- środek do dokładnego czyszczenia broni i lufy – Pianka Milfoam Forrest to według mnie najlepszy środek do dokładnego czyszczenia, szczególnie przewodu lufy, w połączeniu z mosiężną szczotką i przecierakami da efekt lustrzanej lufy, nie polecam

stosowania tego środka na czarną i niedokładnie nałożoną oksydę ponieważ oksyda zejdzie wam razem z pierwszym przetarciem szmatką

Rysunek 2 - Od prawej: Olej Milfoam Forrest do konserwacji, Brunox, Pianka Milfoam Forest do dokładnego czyszczenia przewodu lufy, BreakFree środek do konserwacji i smarowania

Rysunek 3 - Brunox z 5L baniaka przelany do spryskiwacza do kwiatów

Miej przy sobie zawsze zestaw podręczny do czyszczenia broni. Taki zestaw powinien składać się z małego dozownika środka do czyszczenia (np. Brunox 25ml), sznurka do czyszczenia lufy oraz kawałka szmatki, w który zawiniemy dozownik oraz sznurek. Całość pakujemy w wodoodporny worek i zabieramy zawsze z sobą w kieszeni munduru lub oporządzenia.

Rysunek 4 - Polowy zestaw do czyszczenia kbk AK: sznurek firmy Luszczyk, szmatka oraz Brunox 25ml

Rysunek 5 - Polowy zestaw do czyszczenia kbk AK po złożeniu, nabój 7,62x39mm do porównania rozmiaru

Etapy czyszczenia broni po każdym użytkowaniu lub strzelaniu:

- rozłóż karabinek do czyszczenia (dowiedz się jak to zrobić od swojego przełożonego lub z YouTube)
- pokryj wszystkie elementy środkiem czyszczącym
- daj karabinkowi "spocić się" lub wrócić do "pokojowej" temperatury – jeżeli wcześniej kbk był użytkowany podczas niskich temperatur to po wstawieniu go do ciepłego pomieszczenia zauważymy po jakimś czasie efekt "pocenia się" czyli pokrycia się metalu przez kropelki wody, czekamy do momentu aż metal uzyska podobną temperaturę jak otoczenie, w żadnym wypadku nie podgrzewamy kbk na ogniu lub przy kaloryferze w celu przyspieszenia efektu
- jeszcze raz możesz pokryć wszystkie elementy środkiem czyszczącym
- wyczyść lufę za pomocą mosiężnej szczotki, następnie kilkakrotnie przetrzyj wyciorem z kawałkiem szmatki (zawsze nakładaj czysty kawałek szmatki) lub przecierakami, gdy szmatki lub przecieraki będą już czyste, wyczyść lufę sznurem
- wyczyść zamek, zwróć szczególną uwagę na czystość za pazurem wyciągu oraz swobodne działanie iglicy, pazur wyciągu najłatwiej oczyścić małym, płaskim śrubokrętem z naciągniętą szmatką lub patyczkami do uszu
- wyczyść prowadnice po których przemieszcza się suwadło, mechanizm spustowy oraz suwadło za pomocą patyczków do uszu lub szmaty nawiniętej na płaski śrubokręt
- za pomocą rozwiertaka wyczyść przewód skośny, pamiętaj żeby po przeczyszczeniu przewodu skośnego jeszcze raz przeciągnąć sznurek przez lufę
- rozłóż i wyczyść magazynki, szczególną uwagę poświęć na ścianki wewnętrzne skorupy, zewnętrzne ścianki podajnika oraz sprężynę
- jeżeli używasz kompensatora lub innego urządzenia wylotowego, to odkręć je i wyczyść dokładnie samo urządzenie wylotowe jak i gwint na końcu lufy

Powyższy schemat powinien być wykonywany po każdym strzelaniu lub użyciu broni w terenie w ciężkich warunkach (deszcz, przeniesienie broni z niskiej do wysokiej temperatury, słona woda, broń zabrudzona przez ziemię/piach). Bardzo często zdarza się tak, że po strzelaniu lub polowych zajęciach jeszcze przez dłuższy czas broń będzie wystawiona na ciężkie warunki i nie ma czasu na czyszczenie jej. W takiej sytuacji należy utrzymać sprawności bojowej karabinka będzie tylko spryskanie lufy, zamka i zespołu spustu środkiem czyszczącym oraz przeczyszczenie przewodu lufy z grubsza za pomocą sznurka oraz zamka za pomocą szmatki.

Raz na rok lub przy intensywnych treningach strzeleckich raz na pół roku należy wykonać obsługę całościową, czyli rozłożyć kbk AK na części pierwsze. Oprócz standardowego rozłożenia, należy wyciągnąć trzy piny mocujące bezpiecznik, kurek i mechanizm spustowy, wyciągnąć przełącznik rodzaju ognia, zdjąć łożę, z zamka wyjąć iglicę i pazur wyciągu, rozłożyć sprężynę oporo-powrotną oraz ściągnąć nakładkę termiczną z rury gazowej. Następnie dokładnie wyczyścić wszystkie części.

Jeżeli właśnie zakończyłeś intensywny trening strzelecki i nie ma czasu nawet na szybkie czyszczenie broni, a czeka Cię jeszcze co najmniej dzień i noc w terenie to spryskaj lufę, zamek, mechanizm spustowy i suwadło środkiem czyszczącym. Da to pewną ochronę przed rdzą. Zabieg należy powtarzać codziennie ze względu na parowanie środków czyszczących.

Najczęstsze przypadki niesprawności kbk AK

Podczas użytkowania karabinka AK spotkałem się z następującymi niesprawnościami wynikającymi z intensywnej eksploatacji:

- przytkany (ale nie całkowicie zatkany) przewód skośny – przez nieczyszczenie przewodu został on częściowo przytkany, co spowodowało wolniejszy ruch suwadła i w dalszej kolejności przekoszenie naboju (ten sam efekt powstaje, gdy podczas przeładowania karabinka będziemy do powrotu suwadła w przednie położenie trzymać rączkę suwadła), przekoszenia naboju występowały dopiero po około 100 strzałach (efekt nagrzania i pęcznienia komory gazowej, przewodu skośnego oraz dodatkowego zabrudzenia tych elementów)
- wypadający pin trzymający mechanizm spustowy – po wielokrotnym rozłożeniu kbk AK do ostatniej śrubki często zdarza się poluzować drut trzymający wszystkie 3 piny (piny bezpiecznika, kurka i zespołu spustu), po poluzowaniu drucika lub nagięciu go w kierunku pokrywy po kilku strzałach zaczyna on wypadać z wgłębienia w pinie trzymającym mechanizm spustowy co powoduje, że karabinek po naciśnięciu spustu zaczyna samowolnie strzelać ogniem ciągłym, aby temu zapobiec należy podczas składania kbk AK po obsłudze całościowej zwrócić uwagę by drut mocujący dobrze zaskoczył w wytłoczenia na pinach, jeżeli tak się nie stało musimy nagiąć go lekko w kierunku lewego dołu ścianki komory zamkowej
- wyrobiona sprężyna magazynka lub zgnieciona ścianka magazynka – o ile w przypadku wyrobionej sprężyny da się ją jeszcze rozciągnąć, o tyle w przypadku zgniecionej ścianki niewiele możemy pomóc, taki magazynek niestety jest spisany na straty i może być używany jedynie do ćwiczeń, bez odpowiedniej wytłoczki nie jesteśmy w stanie oddać ponownie kształtu magazynka, najlepszym rozwiązaniem jest zakup magazynków plastikowych zachodnich producentów takich jak Tapco, Magpull, TDI Arms; plastikowe magazynki są prawie niezniszczalne
- piasek skrzypiący w zespole spustu – należy wyciągnąć pin trzymający mechanizm spustowy i jak najszybciej przeczyść wszystkie elementy zespołu, ponieważ zgrzytający piasek jest pierwszym sygnałem, że ze chwilę oddanie strzału będzie mocno utrudnione (zupełnie inna praca języka spustowego oraz inny moment "resetu") lub język spustowy będzie się blokować w tylnym położeniu
- suwadło omija bezpiecznik (położony przy prawej ściance komory zamkowej) podczas przemieszczania się w kierunku komory naboju – można to poznać po tym, że podczas strzelania, kiedy kbk AK powinien się sam przeładować, język spustowy pozostaje miękki (tak jak by kbk AK był nieprzeładowany), a suwadło pozostaje w przednim położeniu (pomaga ponowne przeładowanie, ale jeżeli dzieje się

tak notorycznie, należy wyciągnąć bezpiecznik i dospawać na jego końcówce kawałek spawu, następnie doszlifować do takiego momentu, w którym suwadło będzie o niego zahaczać, a rygiel zamka omijać

- wypadająca iglica – wymienić iglicę i kołki mocujące w zamku
- ciężko przełączający się przełącznik rodzaju ognia – weź łuskę od AK, zgnieć ją na szyjce, podłóż pod końcówkę przełącznika i uderz kilka razy w środek płytki przełącznika, po każdym uderzeniu sprawdzając, czy tym razem chodzi wystarczająco płynnie, uważaj by nie przedobrzyć i zbyt nie poluźnić przełącznika bo powrót do poprzedniego kształtu jest uciążliwy
- zbyt lekko przełączający się przełącznik rodzaju ognia – należy dospawać na końcówce przełącznika, od strony ścianki komory zamkowej kropkę spawu, która będzie lepiej wpadać w wgłębienia przy rodzajach ognia

Zwracaj uwagę na to jak strzela Twój kbk AK. Jeżeli usłyszysz, że padł strzał, ale nie było charakterystycznego odrzutu broni lub sporo dymu z spalonego prochu ulotniło się przez wylot łusek, natychmiast rozładuj broń i sprawdź czy w przewodzie lufy nie utknął pocisk. Jeżeli tego nie zrobisz i strzelisz drugi raz ryzykujesz rozsądzenie lufy. Ma to szczególne znaczenie wtedy kiedy strzelasz z taniej amunicji z puszkki różnego pochodzenia. Nie bez powodu ta amunicja jest w tak niskiej cenie.